

Tamara Jovanović

DVADESET PRVI KONGRES TESOLA, Miami Beach, Florida,
21 — 25. travnja 1987.

TESOL (Teachers of English to Speakers of Other Languages) profesionalno je udruženje nastavnika engleskog jezika na svim razinama — od predškolskog odgoja do visokog obrazovanja. Ta brojna organizacija (11 000 članova u 114 zemalja) stimulira i potpomaže sva istraživanja u području primijenjene lingvistike koja pridonose unapređivanju nastave engleskoga kao drugog ili stranog jezika. Četiri puta godišnje TESOL izdaje svoja glasila TESOL Quarterly i TESOL Newsletter, a ima i bogatu izdavačku djelatnost koja obuhvaća radove iz primijenjene lingvistike, posebno metodologije nastave jezika, udžbenike i raznovrstan nastavni materijal.

Jedanput godišnje TESOL okuplja svoje članove na godišnjem kongresu, uvijek u drugom gradu. Ovogodišnji je kongres bio jubilaran jer je TESOL proslavio 21. godinu postojanja i djelovanja, tako da je kongres imao slavljenički »coming of age« karakter. U skladu sa slavljenčkom atmosferom, odabrano je i atraktivno mjesto održavanja — Miami Beach na Floridi, gdje se okupilo više od 2 500 sudionika.

Program kongresa učesnici su dobili u obliku brošure od 205 stranica, koju je trebalo prethodno detaljno proučiti kako bi se među više od dvadeset aktivnosti koje su se istovremeno odvijale moglo odabrati ono što nas najviše zanima.

Radni dio kongresa obuhvaćao je plenarne sastanke, izlaganja referata i ostalih priloga, rad u radnim grupama, demonstracije, otvorene, tematski određene diskusije, izložbu knjiga te promocije novoga nastavnog materijala.

Svakog dana kongresa održavao se po jedan plenarni sastanak, na kojima su referenti bili istaknuti lingvisti i funkcionari TESOL-a.

Prvog dana, nakon uvodnih riječi organizatora i gradonačelnika Miamia, C. Pendas Whitten (U. S. Department of Education) iznijela je usporedbu obrazovnog sistema, posebno provođenja nastave stranih jezika, u Sjedinjenim Državama s evropskim zemljama u referatu »International competition. Are we up to it?«

Peter Strevens (Wolfson College Cambridge) pokušao je u referatu »Language learning and language teaching. A branch of linguistics or a branch of education?« razgraničiti učenje i podučavanje jezika i odrediti koliko nastava stranih jezika pripada u domenu lingvistike, a koliko u domenu obrazovanja.

Tracey Forrest i Peter Thomas (Hunter College New York), pod naslovom »A celebration of one hundred years of English language teaching«, vrlo duhovito, u obliku skeča popraćenoga glazbom i dokumentarnim projekcijama, dali su pregled važnijih metoda i trendova u nastavi stranog jezika. Obuhvatili su direktnu, gramatičko-prijevodnu, audiovizualnu metodu, osvrnuli se na Silent Way, Suggestopedia, Counseling-Learning, Total Physical Response, sve do komunikacijskog pristupa, prikaza simulacija u razredu. Pri tome su vođeni izmišljeni dijalozi, ili su puštali originalne tonske snimke s glasovima lingvista koji su svojim teorijskim radom najviše utjecali na razvoj nastave jezika. Našli su se tu W. Viëtor, H. Sweet, P. Passy, O. Jespersen, H. Palmer, L. Bloomfield, Ch. Fries, J. R. Firt, A. S. Hornby, R. Lado, N. Chomsky, H. Widdowson, u Americi trenutno vrlo popularan S. Krashen i drugi.

James E. Alatis (Georgetown University), u referatu »Coming of age. Nunc quo vadis TESOL«, osvrnuo se na dosadašnji rad TESOL-a i da smjernice budućeg razvoja. J. Alatis je obavljao dužnost izvršnog direktora TESOL-a 20 godina, sve do ovog kongresa.

Lydia Stack (Stanford University) održala je predavanje pod naslovom »Language and thought in literacy instruction«.

Iako se nije radilo po određenim sekcijama, tematski se referati i ostali prilozi mogu podijeliti u nekoliko skupina.

Uprava. 27 referata bavilo se problemima upravljanja obrazovnim institucijama i organiziranjem nastave stranih jezika za studente različitih profila i dobi, ispitivanjem njihovih potreba i želja te stvaranjem programa koji bi ih najbolje zadovoljili.

Dvojezično obrazovanje. 11 referata govorilo je o problemima dvojezičnog obrazovanja koje se u Sjedinjenim Državama već 15 godina provodi za grupe doseljenika čije znanje engleskog jezika nije dovoljno da bi mogli pratiti redovnu nastavu u školama. Engleski se učio kao drugi jezik (ESL) a učenicima se omogućava da nastavu ostalih predmeta prate na materinskom jeziku.

Engleski kao drugi jezik (ESL). U sklopu te teme vrlo važne za američko školstvo 45 referenata izvijestilo je o svojim teorijskim i praktičnim istraživanjima te o primjeni njihovih rezultata u nastavi engleskoga kao drugog jezika u osnovnim i srednjim školama, na fakultetima te u obrazovanju odraslih.

Izrada nastavnih planova i materijala. Velik broj referata (57) o planiranju nastave i izradi nastavnog materijala ne začuđuje ako se prihvate rezultati jednog istraživanja (S. Opardy) koje je pokazalo da se 90% vremena u razredu provodi u aktivnostima vezanima za nastavni materijal. Taj materijal osnovni je nosilac oblika, funkcija ili sadržaja od kojih se sastoje jezik i komunikacija.

Razvijanje osnovnih jezičnih vještina. O slušanju se govorilo u 10 referata, s naglaskom na potrebi upotrebe autentičnoga materijala za slušanje i razvijanje razumijevanja slušanjem te testiranja. Razvijanje govornih vještina bilo je tema 17 referata, koji su govorili o ulozi izgovora i intonacije, utjecaju stranog izgovora na razumijevanje, problemima ispravljanja/neispravljanja

nja grešaka u govoru studenata, testiranju i razvijanju govorne kompetencije. Čitanje (36 referata) i pisanje (51 referat) razmatrani su uglavnom s aspekta komunikacijske funkcije tekstova koje studenti čitaju ili pišu, te prikazima aktivnosti koje studentima pomažu da čitanje ili pisanje shvate kao sredstvo komuniciranja ideja i informacija.

Upotreba kompjutora u nastavi. Većina od 26 priloga o toj temi bila je popraćena demonstriranjem upotrebe kompjutora u nastavi jezika. Kompjutori su standardna oprema većine američkih škola, ali je istaknuto da zapravo o nastavnicima ovisi uspjeh ili neuspjeh nekog kompjutorskog programa.

Uloga književnosti i glazbe u nastavi bila je tema 8 referata, koji su opisivali iskustva ili dokazivali svrsishodnost korištenja literarnih tekstova, poezije, a ponegdje i glazbe, u nastavi, pri čemu je istaknuta važnost videosnimaka.

Obazovanje nastavnika i metodika. 57 referata potvrđuje veliko zanimanje za to područje. O svojim istraživanjima i iskustvima govorili su poznati lingvisti. H. Widdowson i Ch. Candlin dali su prikaz svoje nove knjige »Language Teaching«, namijenjene izobrazbi nastavnika, u kojoj izlažu teoriju, pedagoške principe i metode nastave stranih jezika. Earl W. Stevick govorio je o »humanizmu« u nastavi, a Ch. Candlin referirao o metodama obučavanja i ocjenjivanja mladih nastavnika.

Testiranjem se bavilo 24 referata, od kojih su mnogi bili popraćeni demonstracijama primjene testove (oralnih). Dan je i kritički osvrt na neke standardne američke testove (TOEFL).

Jezik struke (ESP). Relativno mali broj referata (16) o problemima jezika struke pokazuje i razmjerno mali opseg istraživanja u tom području lingvistike u Sjedinjenim Državama. Većina referata obrađivala je osposobljavanje studenata s manjkavim znanjem engleskog jezika da prate nastavu na američkim sveučilištima (EAP).

Analiza diskursa. U 12 referata referenti su prikazali rezultate svojih istraživanja raznih oblika diskursa, analize teksta (kohezivnosti, konektora) itd.

Sociolingvistika/kultura. U 26 referata prikazana su istraživanja u području sociolingvistike i njihovo značenje za učenje stranih jezika. Kako u američkom društvu ideja »melting pot«, tj. stapanje svih doseljenika u homogeno društvo, polako ustupa mjesto polikulturalizmu, velik interes izazvali su referati o utjecaju drugih kultura na razumijevanje, komunikaciju te usvajanje engleskoga kao drugog jezika.

Bilo je još referata, iz područja gramatike, vokabulara, psiholingvistike, defektologije, te prigodnih referata o radu TESOL-a (npr. John Swales dao je tekstualnu analizu časopisa TESOL Quaterly) i drugih.

Zanimljivim i živim diskusijama uvelike je pridonijela prisutnost eminentnih lingvista, među kojima su se diskusijama istakli J. Swales, E. Stevick, Ch. Candlin, H. Widdowson, R. Cambell, P. Strevens, Wilga Rivers, te još vrlo aktivni veterani Mary Finocchiaro i R. Lado. Oni su se sa sudionicima kongresa

družili već od 7.30 ujutro, kada su bili domaćini skupinama od po šest sudionika koji su platili osam dolara za tzv. breakfast with movers and shakers, kako bi, između gutljaja kave i zalogaja peciva, razgovarali o struci.

Za vrijeme rada kongresa bila je otvorena velika izložba knjiga na kojoj je sudjelovalo 88 izdavača i proizvođača nastavnog materijala. Uglavnom su izlagači bili iz Sjedinjenih Država, a nekoliko velikih britanskih izdavačkih kuća (Longman, OUP, CUP) zastupali su njihovi američki odjeli. Već samo zbog te izložbe te popratnih promocija novih knjiga, rječnika itd. vredilo je otići u Miami, a za nas iz Evrope bilo je pravo otkriće upoznati bogat izbor modernih američkih udžbenika i nastavnog materijala koji se, čini se, može naći samo na američkom tržištu.

Osim službenog, radnog dijela, 21. kongres TESOL-a bio je prilika za susrete i razmjenu mišljenja i ideja stručnjaka iz raznih područja interesa, koji su se, osim u klimatiziranim prostorima hotela »Fontainebleau Hilton«, u kojemu se održavao kongres, družili i na kilometrima dugoj, prekrasnoj pješčanoj plaži Miami Beacha.

Sljedeći, dvadeset drugi kongres TESOL-a održat će se u Chicagu od 8. do 13. ožujka 1988.

Ana Mahnić-Čosić

VIKEND KANADSKE LITERATURE

Od 29. do 31. svibnja o. g. u trogirskom hotelu »Medena« okupilo se na inicijativu Kanadske ambasade u Beogradu 40-tak sveučilišnih profesora engleske i francuske književnosti, književnika, prevodilaca i novinara iz svih jugoslavenskih republika i pokrajina. Predstavnik kanadske strane bio je književnik Frank Davey, profesor engleske književnosti na Sveučilištu York u Torontu. Svoje izlaganje je održala i Maggie Butcher iz londonskog Društva za proučavanje kanadske literature.

Cilj ovog trodnevnog susreta bio je da sumira rad na području kanadske književnosti kod nas, zatim da se razmotre mogućnosti suradnje svih stručnjaka i kulturnih radnika koji se bave kanadskom književnošću, jezicima i civilizacijom i da se kanadska sredina upozna s dostignućima jugoslavenskih književnosti. Naime, za razliku od književnosti Velike Britanije, koja ima kod nas tradiciju, kanadska književnost je kod nas malo poznata, a još manje naša u Kanadi, a obje zajedno — kanadska i jugoslavenska književnost i kultura — nedovoljno su poznate u svijetu. Od te činjenice pošao je ovaj skup nazvan »Vikend kanadske literature«.

Radno predsjedništvo sačinjavali su prof. Mirko Jurak s ljubljanske Univerze, prof. Ivo Vidan i prof. Predrag Matvejević sa zagrebačkog Sveučilišta i prof. Ileana Čura s beogradskog Univerziteta.

Problemi jugoslavensko-kanadske razmjene bili su tema brojnih izlaganja na ovom skupu. Prof. Davey upoznao je prisutne s činjenicom da se Kanadani sve više zanimaju za književnosti izvan anglofonskog i frankofonskog područja. Prof. M. Jurak prvi je u Jugoslaviji počeo unositi u svoja predava-